

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

09 квітня 2020 р.

Київ

№ 20-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 08.04.2020 № 127-01/160-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії суб'єкта господарювання, що можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, під час рекламування власних лікувальних препаратів.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Науково-виробниче товариство з обмеженою відповідальністю «Екомед» (далі – Товариство) (ідентифікаційний код юридичної особи 23732912).
- (3) Одним з основних видів діяльності Товариства, згідно з класифікацією видів економічної діяльності, зокрема, є виробництво інших харчових продуктів, не віднесених до інших угруповань (код КВЕД 10.89).
- (4) Тобто, Товариство, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (5) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері реклами лікарських засобів.
- (6) Так, Комітет здійснює моніторинг із метою виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у сфері реклами лікарських засобів, зокрема реклами, пов'язаної з лікуванням та/або профілактикою захворювань, спричинених коронавірусом, що поширюється на території України.
- (7) У ході вищевказаного контролю, 13.03.2020 органом Комітету на вебсайті в мережі Інтернет за посиланням <https://www.ekomed.com.ua/> виявлено інформацію: «Надежная защита от Коронавируса» (мовою оригіналу) та рекламування біологічно активної добавки, а саме імуномодулятора «Джерело» (далі – Препарат), як такого, що має лікувальні властивості.

- (8) Зокрема, серед зазначеної інформації містилась також така: «Каждая новая эпидемия гриппа или другой вирусной инфекции показывает несостоятельность современных подходов в борьбе с вирусами. Специалисты по-прежнему повторяют старые подходы (вакцинация, препараты прямого действия), на основе которых более чем за 40 лет так и не удалось победить вирусы СПИДа, SARSa, Эболы и многих других, хотя ответ лежит на поверхности. ...иммуномодулятор [Джерело](#) восстанавливает популяцию лимфоцитов...благодаря которым иммунитет становится целостным и в состоянии справиться с любым вирусно-инфекционным заболеванием. ...Иммуномодулятор [Джерело](#) высокоэффективен как при приеме внутрь, так и при наружном применении. Самая надежная и быстрая защита от любых вирусов достигается при закапывании иммуномодулятора в нос или смазывания слизистых носа в концентрации 5 капель препарата на 1 чайную ложку воды...» (мовою оригіналу).
- (9) Вищенаведену інформацію зафіксовано протоколом від 13.03.2020. На 06.04.2020 виявлено, що інформацію: «Надежная защита от Коронавируса» змінено на: «Надежная защита от вирусов» (мовою оригіналу), проте решту наведеної інформації залишено без змін.
- (10) З наявної у Комітеті інформації встановлено таке.
- (11) Препарат не є зареєстрованим лікарським засобом відповідно до чинного законодавства України.
- (12) Препарат є фітоконцентратом у формі водно-спиртового розчину, виробником якого є Товариство.
- (13) Його склад становлять: водно-спиртові екстракти листя алое, подорожника, шавлії, кропиви, трави гірчаку пташиного (споришу), деревію, ехінацеї, звіробою, золототисячнику, материнки, полину, сухоцвіту, чебрецю, череди, квіток нагідок, плодів калини, обліпихи, шипшини, фенхеля, ялівцю, кореня кульбаби, родіоли, солодки, кореневища айру, оману, перстачу, чаги.
- (14) Показаннями до застосування Препарату, за повідомленням виробника, є надійний ефект при лікуванні грипу, ГРЗ, гепатитів, туберкульозу, менінгітів, кишкових інфекцій, нейроінфекцій, герпесу, кандидозу, хламідіозу та інших інфекційних захворювань.
- (15) Проте серед наведеного кола показань відсутня будь-яка інформація щодо можливості застосування Препарату (лікування, профілактика тощо) при захворюваннях, спричинених коронавірусом.
- (16) Тобто, можна дійти висновку, що поширена інформація про Препарат не відповідає його фактичним властивостям, а тому є неправдивою.
- (17) На сьогодні постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2020 № 215) на всій території України установлений карантин у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Крім того, Кабінетом Міністрів України та іншими органами державної влади введено ряд заборон та обмежень на території держави.
- (18) Окремо варто зауважити, що Всесвітньою організацією охорони здоров'я (далі – ВООЗ), яка опікується проблемами охорони здоров'я у світовому масштабі, поширення зазначеної хвороби у світі оголошено пандемією.
- (19) З наявної інформації у Комітеті є підстави стверджувати, що поширення (рекламування) будь-яких відомостей і будь-яким способом, зміст яких прямо чи опосередковано стосується теми коронавірусу (включаючи коронавірус SARS-CoV-2), без належного підтвердження, може містити ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.
- (20) Так, за повідомленням ВООЗ (<https://www.who.int/ru/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/q-a-coronaviruses>), ряд засобів західної медицини, а також традиційних народних або домашніх засобів може сприяти поліпшенню

самопочуття і полегшенню симптомів захворювання COVID-19, але на 06.04.2020 немає фактичних даних, які б могли свідчити про те, що дія будь-якого з наявних препаратів дозволяє запобігти або лікувати це захворювання. ВООЗ не рекомендує проводити самолікування за допомогою будь-яких лікарських препаратів, включаючи антибіотики, з метою профілактики або лікування інфекції COVID-19.

- (21) Також ВООЗ зазначає (<https://www.who.int/ru/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters>), що на 06.04.2020 рекомендованих лікарських засобів, призначених для профілактики або лікування інфекції, спричиненої новим коронавірусом (2019 nCoV), немає. На сьогодні триває робота зі створення специфічних лікарських засобів проти нового коронавірусу, і їм треба буде пройти клінічні випробування. ВООЗ спільно з рядом партнерів надає допомогу з метою прискорення роботи зі створення нових лікарських засобів.
- (22) У свою чергу, про вказане також зазначається в інформаційних повідомленнях Міністерства охорони здоров'я України.
- (23) Так, згідно з повідомленнями Міністерства охорони здоров'я України на його офіційній сторінці в соціальній мережі «Фейсбук» (<https://www.facebook.com/moz.ukr/photos/a.300751836754595/1481011622061938/?type=3> та <https://www.facebook.com/moz.ukr/posts/1498694763626957?tn=-R>) від 15.03.2020 та 02.04.2020, відповідно, ліків для лікування чи профілактики коронавірусної інфекції COVID-19 не існує. У разі підтвердження наявності коронавірусу лабораторними дослідженнями пацієнту в ізоляції надається симптоматичне лікування.
- (24) Тобто, зважаючи на вказане, у сучасних умовах поширення пандемії коронавірусу, зокрема на території України, та фактичної відсутності будь-яких лікарських засобів та/або засобів профілактики, що дозволяють запобігти або лікувати захворювання, спричинені, зокрема коронавірусом SARS-CoV-2, поширення інформації про лікувальні та/або профілактичні властивості будь-яких засобів, що пов'язані з коронавірусами, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без наявності офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо їх застосування, може визначатись як поширення неправдивої інформації.
- (25) Також слід наголосити, що повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів та/або замовлення послуг певного суб'єкта господарювання. Такі дії Комітет вважає неприпустимими.
- (26) У свою чергу, такі дії можуть посилити конкурентну позицію конкретного виробника лікарських засобів та сприяти отриманню ним перед іншими учасниками ринку неправомірних переваг у конкуренції не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей.
- (27) Саме тому Комітет застерігає Товариство від поширення інформації будь-яким способом, зокрема на вебсайті в мережі Інтернет за посиланням <https://www.ekomed.com.ua/> про Препарат, зміст якої стосується його ефективності та/або дієвості при профілактиці захворювань, спричинених коронавірусами, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без наявності офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо його застосування.
- (28) Поширення в умовах карантину в Україні та пандемії у світі інформації про неперевірені методи профілактики / лікування є неприпустимим та, як наслідок, отримає відповідну оцінку Комітету в межах законодавства про захист економічної конкуренції.
- (29) Отже, поширена на вебсайті в мережі Інтернет за посиланням <https://www.ekomed.com.ua/> інформації про Препарат, зміст якої стосується його ефективності та/або дієвості при профілактиці захворювань, спричинених коронавірусами, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без наявності офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо його застосування, є неправдивою інформацією, яка може вводити споживачів в оману.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (30) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», поширення інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (31) Враховуючи зазначене, дії Товариства з поширення на вебсайті в мережі Інтернет за посиланням <https://www.ekomed.com.ua/> інформації про Препарат, зміст якої стосується його ефективності та/або дієвості при профілактиці захворювань, спричинених коронавірусами, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без наявності офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо його застосування, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (32) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає науково-виробничому товариству з обмеженою відповідальністю «Екомед» (м. Київ) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Усунути причини виникнення порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації про імуномодулятори власного виробництва, зміст якої стосується їх ефективності та/або дієвості при профілактиці захворювань, спричинених коронавірусами, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без наявності офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо їх застосування, й умови, що йому сприяють.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ